

Waarom deze verkennende tegenbegroting?

- Er was, en is steeds meer, onbegrip bij ouders dat er nu om financiële redenen een school gesloten moet worden terwijl vergelijkbare of kleinere scholen wel levensvatbaar zijn.
- Vanwege gebrek aan financiële cijfers en onderbouwing vanuit het bestuur dat het onmogelijk was drie scholen open te houden, besloten we het zelf te doen.

Wat hebben we gedaan?

- We zijn uitgegaan van de begroting van 2012 van VSNON, een relatief stabiel begrotingsjaar.
- We hebben drie varianten opgesteld, ieder verdergaand in het niveau van bezuinigen, afhankelijk van de financiële situatie en noodzaak tot bezuiniging. Op deze wijze is een geleidelijke overgang mogelijk.
- We pretenderen niet met een kant en klare oplossing te komen. Wel menen we aannemelijk te maken dat er financieel gezien voldoende mogelijkheden zijn de drie PO-scholen voor langere tijd open te houden.

Conclusies

Er is géén noodzaak een locatie te sluiten en de school voor langere tijd op slot te doen met wachtlijsten!

1. Volgens de officiële overheidscijfers zal de daling van de leerlingenaantallen in Zutphen beduidend lager zijn dan het bestuur verwacht (niet 25% de komende 15 jaar maar 14%).
2. De stichting gaat niet op korte termijn failliet als er drie scholen open blijven:
 - a. De tegenbegroting variant “Laag” geeft zelfs bij sterke krimp in 2018 nog een hoog positief resultaat, zie de tabel onderaan deze samenvatting.
 - b. Zelfs de begroting van VSNON van 2012 laat een kleine winst zien. De jaarrekening met winst over 2012 versterkt dit beeld. De recente financiële toezeggingen vanuit de overheid zorgen ervoor dat de begrotingen nog positiever uit zullen vallen.
 - c. Gegevens van DUO (OCW) laten zien dat het andere kleine vrije scholen lukt om open te blijven.
 - d. Er zijn zelfs andere stichtingen bereid onze scholen over te nemen op hun huidige locaties.
 - e. Het blijkt dat het kostenniveau van de stichting VSNON te hoog ligt, zie ook de Quicksan van de bestuurder¹. Er moet zeker iets veranderen binnen de vrije scholen, maar dit heeft volgens deze Quicksan met name te maken met onder andere mismanagement en ziekteverzuim.
3. Doorvoering van het besluit van 3 naar 2 zal juist tot problemen leiden wanneer ouders vertrekken vanwege onvrede over het proces of niets voelen voor de nadelen van het besluit. Allemaal meerkosten en minderopbrengsten. Nu al zijn er wachtlijsten zodat ouders zich niet kunnen aanmelden.

Waarom lukt het de initiatiefgroep wel om de begroting sluitend te krijgen en VSNON niet?

Het lukt ook VSNON wel, getuige de jaarrekening van 2012. Daarnaast maakt de initiatiefgroep gebruik van aanvullende besparingen en aanvullende inkomsten, bijvoorbeeld de al bekende vier jaar durende prestatieboxgelden. Voor de verdergaande varianten maken wij bijvoorbeeld gebruik van een combinatieklas en een meer gangbare afstemming van de personeelsbezetting op de normjaartaak.

Naast deze zekere inkomsten geeft de toelichting van de tegenbegroting nog een flink aantal andere mogelijkheden voor bezuinigingen en extra inkomsten voor nader onderzoek. Er zijn bijvoorbeeld extra en structurele inkomsten vanuit het Rijk toegezegd met ingang van 1 januari 2015. Met ingang van 2015 krijgt de VSNON ongeveer € 210.000 extra binnen per jaar, structureel, waarvan € 150.000 vrij besteedbaar².

Leerlingdaling

Zowel in de gemeentelijke prognose, als door het bestuur van VSNON, is een zeer sterke daling geschetst, waarbij aan een incident op de Berkel mogelijk een te sterke betekenis is toegekend. Volgens ons is een daling van 15% reëel tot 2024, dus 1,4% per jaar³ (meest recente schatting van CBS). Wij hebben voor de zekerheid ook gerekend met een zeer sterke daling van 3% per jaar. Als de vrije school zelf gelooft in haar eigen onderwijs en dit ook gaat uitdragen op een manier die past bij de huidige tijd, met goede PR, zou de daling van het aantal leerlingen misschien nog veel minder kunnen zijn dan die 1,5%.

Het verscherpt toezicht vanuit het Rijk?

De stichting staat onder verscherpt toezicht omdat de stichting niet voldoet aan de normen die het Rijk stelt aan de hoogte van het eigen vermogen en niet door acute financiële tekorten van de stichting. Om het Eigen Vermogen weer naar het vereiste niveau te brengen, is de komende jaren een plus nodig van ongeveer 2 à 3 ton per jaar. Het te lage eigen vermogen van de

¹ Zie <http://www.vooronzevrijescholen.nl/cms/upload/files/2012-01%20-%20Quick%20scan.pdf>

² Zie <http://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/scholenbouw-komt-volledig-stil-te-liggen.8981096.lynx>

³ Zie voor de onderbouwing: www.vooronzevrijescholen.nl/prognoses.

Samenvatting “Verkennd Onderzoek Begroting 2012 PO VSNON” 26 november 2013

stichting komt niet door de financiële gang van zaken in het PO, maar is wel een reden voor het bestuur om het besluit van 3 naar 2 door te willen voeren. De oorzaak van de afname van het Eigen Vermogen is naar onze mening voornamelijk gelegen binnen het VO en met name “de Diederstraat-problematiek”. Als dit op een professionele manier was aangepakt was er geen tekort geweest.

Uitgangspunten

- Uitgangspunt van het onderzoek is de begroting van VSNON over 2012 (daterend van 15 december 2011).
- Deze VSNON-begroting gaat ervan uit dat er per 1-8-2012 slechts 2 PO's zouden starten. Gezien de huidige situatie in 2013 (3 PO's) hebben wij deze begroting vertaald naar een situatie waarbij er in 2012 3 PO's zijn.
- We gebruiken de verdeling van leerlingen over de PO's uit 2012. Dit bepaalt deels de verdeling van de financiën over de drie PO's. De tegenbegroting is dan ook niet bedoeld om inzicht per PO te krijgen, maar om in te schatten of het haalbaar is drie PO's open te houden.

Nog ter overweging

- Waarom heeft VSNON zelf geen begrotingsscenario's uitgewerkt om de mogelijkheden te onderzoeken om drie scholen open te houden?
- Hoe zit het met de kosten voor ziekteverzuim? In de Quickscan is nog aangegeven dat dit aanzienlijk is.
- Waarom is de Quickscan in 2012 verdwenen van de website van VSNON? De Raad van Toezicht gaf in een brief op 13-02-2012 nog aan: “Gezien de transparantie die de Raad van Toezicht nastreeft is de Quick Scan openbaar en in te zien op de website van de Stichting: www.vsnon.nl.”
- Drie scholen open zal meer leerlingen trekken en is dus ook van groot belang voor het VO.
- Enkele nieuwsberichten die onze standpunten over financiën en groei ondersteunen:
 - PO-raad: “Primair onderwijs krijgt 300 miljoen extra”⁴
 - Athena: “Flinke groei Athena”⁵
 - Athena: “Kleine vrije scholen blijven open”⁶
- De reactie van de bestuurder op de tegenbegroting is tot nu niet inhoudelijk. Ze gaf op 22 november aan haar reactie op onze begroting "mee te nemen" in een "binnenkort" te geven presentatie inzake de financiële cijfers over 2013 en de begroting over 2014. Dit vertraagt en laat mogelijk onnodig kansen liggen de drie scholen open te houden.

Samenvatting resultaten van de tegenbegroting t/m 2018

In onderstaande tabel zijn de resultaten getoond van de drie alternatieve scenario's van de tegenbegroting, zowel voor een leerlingenaantaldaling van 1,5% per jaar en 3% per jaar. Afhankelijk van de snelheid waarmee de leerlingenaantallen dalen zal scenario “normaal”, via scenario “midden”, over moeten gaan naar scenario “laag”. Onder de tabel zijn kort de aanpassingen t.o.v. de huidige situatie beschreven. Zie de tegenbegroting zelf voor een meer uitgebreide beschrijving.

Jaarlijkse afname van 1,5% t.o.v. gerealiseerde aantallen in 2012 (586)

Jaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Leerlingen	586	577	568	560	551	542	533
Scenario "Huidig"	-€ 38.126	-€ 70.102					
Scenario "Normaal"		€ 118.524	€ 86.549	€ 54.574	€ 22.599	-€ 9.376	
Scenario "Midden"					€ 157.599	€ 125.624	€ 93.649
Scenario "Laag"						€ 471.986	€ 440.011

Jaarlijkse afname van 3% t.o.v. gerealiseerde aantallen in 2012 (586)

Jaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Leerlingen	586	568	551	533	516	498	481
Scenario "Huidig"	-€ 38.126	-€ 102.077					
Scenario "Normaal"		€ 86.549	€ 22.599	-€ 41.351			
Scenario "Midden"			€ 157.599	€ 93.649	€ 29.698	-€ 34.252	
Scenario "Laag"						€ 312.110	€ 248.160

Scenario “Normaal”: geen wijzigingen in de klassen, beperkte bezuiniging op salaris directie en op IB/RT

Scenario “Midden”: gebruik van een combiklas om een te kleine klas op te vangen

Scenario “Laag”: verdergaande herstructurering van de personele bezetting

⁴ <http://www.poraad.nl/content/primair-onderwijs-krijgt-300-miljoen-euro-extra>

⁵ <http://www.vrijescholenathena.nl/downloads/Flinke%20groei%20Athena%20in%202013.pdf>

⁶ <http://www.vrijescholenathena.nl/downloads/KLEINE%20VRIJESCHOLEN%20BLIJVEN%20OPEN.pdf>